Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Reactienota zienswijze

Bestuurlijke reactie op de zienswijze bij de ontwerp GR-ODGM en ontwerp-Bedrijfsplan ODGM

Op 6 mei is de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groene Metropool en het ontwerp Bedrijfsplan Groene Metropool aangeboden aan de colleges van de deelnemende gemeente en Provincie om aan de raden en/of Staten aan te bieden voor een zienswijze.

Alle raden en Provinciale Staten hebben een reactie gestuurd. De voorgenomen fusie van de Omgevingsdiensten Regio Arnhem (ODRA) en Regio Nijmegen (ODRN) tot de nieuwe Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) per 1 januari 2026 is door de deelnemende raden en Provinciale Staten in brede zin positief ontvangen. Vrijwel alle ingediende zienswijzen op de ontwerp gemeenschappelijke regeling en het ontwerp bedrijfsplan onderschrijven de noodzaak en de meerwaarde van een toekomstbestendige organisatie die in staat is de steeds complexere VTH-taken kwalitatief goed, efficiënt en toekomstbestendig uit te voeren.

Tegelijkertijd worden door meerdere deelnemers belangrijke aandachtspunten meegegeven. Deze kunnen in vijf rode draden worden samengevat:

1. Financiële duidelijkheid en beheersing

Veel zienswijzen wijzen op het feit dat de financiële consequenties van de fusie nog niet volledig in beeld zijn. Het gaat daarbij om implementatie- en frictiekosten, liquidatiekosten en mogelijke schaalvoordelen. Deelnemers benadrukken dat de fusie kostenneutraal moet verlopen en dat tarieven voor de dienstverlening zo laag mogelijk moeten blijven.

2. Behoud van kwaliteit en continuïteit van dienstverlening

Raden en Provinciale Staten hechten er sterk aan dat de dienstverlening tijdens en na het fusietraject onverminderd doorgaat. Daarbij wordt nadruk gelegd op zorgvuldigheid, klantgerichtheid en het centraal stellen van inwoners en bedrijven.

3. Nabijheid en herkenbaarheid van de organisatie

Verschillende gemeenten vragen aandacht voor het behoud van korte lijnen en regionale binding. Zij vrezen dat schaalvergroting kan leiden tot grotere afstand tussen de omgevingsdienst en de gemeenten, inwoners en bedrijven.

4. Duidelijke informatievoorziening en betrokkenheid

Meerdere deelnemers onderstrepen dat een stevige informatiepositie van raden en Provinciale Staten noodzakelijk is om hun kaderstellende en controlerende rol te

kunnen uitoefenen. Daarbij wordt gevraagd om expliciete borging in de regeling van welke stukken (zoals kadernota, evaluaties, informatieprotocol en financieringssystematiek) ter zienswijze moeten worden voorgelegd.

5. Aandacht voor personeel

Een fusie brengt onzekerheid met zich mee voor medewerkers. Vanuit verschillende gemeenten wordt gevraagd om zorgvuldig met personeel om te gaan, helderheid te bieden en de gevolgen van de fusie zo beperkt mogelijk te houden.

Gezamenlijke reactie Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur is de deelnemers erkentelijk voor de constructieve houding en de brede steun voor de fusie. De genoemde aandachtspunten worden volledig herkend.

1. Voor de financiën geldt dat transparantie en monitoring leidend zijn. Er is mede naar aanleiding van de zienswijzen een notitie bijgevoegd die ingaat op de financiële consequenties van de fusie.
2. Het behoud van kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening, ook tijdens de overgangsfase, is een leidend principe. Hiervoor zijn maatregelen getroffen en hierover wordt periodiek gerapporteerd.
3. Ten aanzien van nabijheid blijven de locaties Arnhem en Nijmegen voorlopig behouden en wordt ingezet op een toegankelijke en herkenbare organisatie. De leefomgeving staat centraal in alles wat ODGM doet – voor inwoners en bedrijven, namens gemeenten en provincie. ODGM werkt aan een gezonde, veilige en duurzame fysieke leefomgeving door onze wettelijke taken zorgvuldig, voorspelbaar en met oog voor kwaliteit uit te voeren. Daarbij is ODGM duidelijk in haar communicatie, goed bereikbaar en leveren maatwerk waar nodig. Zo borgen we samen de kwaliteit van de leefomgeving, nu en in de toekomst.
4. Bij de verdere uitwerking van het informatieprotocol wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de zorgen van de raden en Provinciale Staten. Daarbij wordt gestreefd naar een evenwicht tussen voldoende houvast en de nodige bestuurlijke flexibiliteit. Het voornemen is om het Algemeen Bestuur van de nieuwe dienst te adviseren dit protocol aan de raden en Staten voor te leggen voor zienswijzen.
5. Wat betreft het personeel geldt dat alle medewerkers overgaan naar de nieuwe organisatie. Het plaatsingsproces wordt zorgvuldig ingericht, met betrokkenheid van de Bijzondere Ondernemingsraad, en met oog voor individuele belangen en collectieve continuïteit.

Het Algemeen Bestuur streeft naar een robuuste, toekomstbestendige en betrouwbare Omgevingsdienst Groene Metropool, waarin kostenbeheersing, kwaliteit en nabijheid centraal blijven staan en de betrokkenheid van raden en Provinciale Staten stevig wordt geborgd.

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Hieronder wordt nader ingegaan op uw zienswijze en de reactie van het Algemeen Bestuur daarop.

Zienswijze

De Arnhemse gemeenteraad heeft met belangstelling kennisgenomen van het voorstel voor de gemeenschappelijke regeling van de nieuw op te richten Omgevingsdienst Groene Metropool.

Het fuseren van de twee omgevingsdiensten ODRA en ODRN is een ingrijpende stap. Wij begrijpen de noodzaak en zien het perspectief van een grotere, steviger omgevingsdienst. Het is een goede zaak dat beide diensten anticiperen op een veranderende samenleving. Tegelijkertijd willen wij wijzen op de kwetsbaarheid die dit ook oplevert.

Allereerst als het gaat om de kwaliteit en de continuïteit van de dienstverlening. Tijdens de verbouwing, blijft de winkel open. Dat betekent dat wij er van uit gaan dat bewoners en bedrijven op een goede manier geholpen worden en blijven worden. We zijn blij met de extra maatregelen die ODRA voor de dienstverlening in Arnhem heeft ingesteld en gaan er van uit dat het grotere schaalniveau niet ten koste zal gaan van de zorgvuldigheid en klantgerichtheid van de nieuwe omgevingsdienst. Wij vragen u om regelmatig te rapporteren over de kwaliteit van de dienstverlening.

Ten tweede, het eigen personeel. Een fusie levert onzekerheid op voor het personeel. Wellicht ten overvloede roepen wij op om hier zorgvuldig mee om te gaan en de consequenties voor medewerkers zo beperkt mogelijk te houden.

Ten derde wijzen we u erop dat de Rekenkamer Arnhem de afgelopen twee jaar diverse onderzoeken heeft uitgevoerd naar de dienstverlening van de ODRA. Daaruit kwamen stevige conclusies. De gemeente Arnhem start binnenkort met een verkenning naar de beste plek voor de uitvoering van de Arnhemse bouwtaken. Dit betekent dat op dit moment niet zeker is of de Arnhemse bouwtaken op lange termijn bij de Omgevingsdienst blijven. We verzoeken de Omgevingsdienst in de ontwikkeling van de nieuwe organisatie rekening te houden met deze onzekerheid.

Parallel aan de heroverweging over de bouwtaken, achten we het wenselijk om met andere gemeenten het gesprek te voeren over deze taken: waarom brengen gemeentes wel of juist niet hun taken in en wat kunnen we van elkaar leren over het zelfstandig dan wel gezamenlijk uitvoeren van deze taken? Ook is het voor de toekomst van de uitvoering van bouwtaken binnen de Omgevingsdienst relevant om te weten onder welke voorwaarden gemeentes zouden overwegen alsnog hun bouwtaken bij de nieuwe Omgevingsdienst onder te brengen. Gemeentes die daar wel voor kiezen, waaronder mogelijk Arnhem, kunnen in de nieuwe Omgevingsdienst wellicht meer van elkaar leren en uitdagingen beter opvangen, als de totale omvang

van bouwtaken binnen de dienst groter is. Wij betrekken dit onderwerp graag bij de gesprekken over de invulling van de fusie.

Tot slot, de kosten. Het is lastig om vooraf alle kosten en ook de mogelijke opbrengsten bij zo'n ingrijpende bedrijfsoperatie in beeld te hebben. Het is dan ook van belang om gedurende de totale looptijd van het fusietraject de kosten en opbrengsten goed te monitoren en sturingsmogelijkheden te benutten. Het is goed om te zien dat één van de uitgangspunten bij de fusie is dat de kosten voor de dienstverlening niet mogen stijgen. Wij zien dat hierop al geanticipeerd wordt door de tarieven de komende twee jaar niet te laten stijgen als gevolg van eventuele kosten van het fusieproces. Wij gaan er daarnaast van uit dat een grotere omgevingsdienst minimaal zo efficiënt zal kunnen werken als de huidige.

Wij worden graag op de hoogte gehouden van de voortgang van de fusie en wensen u alle succes met de oprichting van de Omgevingsdienst Groene Metropool.

Reactie

Het Algemeen Bestuur dankt de gemeenteraad van Arnhem voor de betrokken en zorgvuldige zienswijze. De zorgen en aandachtspunten met betrekking tot de kwaliteit van dienstverlening, de positie van personeel en de beheersing van kosten worden erkend en dit heeft onze volledige aandacht. Hieronder worden ze per punt verder uitgewerkt.

Het continueren van de kwaliteit van dienstverlening – ook tijdens de overgangsperiode – is een leidend principe. Zoals in het bedrijfsplan is opgenomen, blijft ODRA volledig operationeel tijdens het fusietraject om de dienstverlening aan inwoners en bedrijven te waarborgen. Binnen het fusieproces zijn maatregelen getroffen om de dienstverlening richting inwoners en bedrijven op peil te houden. Over de kwaliteit van de dienstverlening wordt via de reguliere rapportages gerapporteerd en ook wordt u bestuurlijk en ambtelijk periodiek bijgepraat.

Het Algemeen Bestuur herkent en onderschrijft het belang van zorgvuldigheid bij de plaatsing van personeel. Medewerkers vormen het hart van de organisatie; het personele traject vraagt dan ook om extra aandacht. Uitgangspunt binnen het fusieproces is dat alle medewerkers overgaan naar de nieuwe organisatie, de Omgevingsdienst Groene Metropool. Om de stem van medewerkers goed te borgen is een Bijzondere Ondernemingsraad (BOR) ingesteld. Deze vertegenwoordiging wordt actief betrokken bij de voorbereiding van het plaatsingsproces en alle daaruit voortvloeiende besluiten. Het plaatsingsproces wordt zorgvuldig ingericht conform de geldende regelgeving en afspraken. Alle noodzakelijke stappen worden gezet om duidelijkheid, continuïteit en vertrouwen te bieden aan de medewerkers. Doel is om de gevolgen van de fusie voor het personeel zoveel mogelijk te beperken, met oog voor zowel individuele belangen als het collectief.

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Met betrekking tot uw derde punt willen wij de gemeenteraad danken voor de geboden transparantie. Wij wensen de gemeente Arnhem veel succes met de verkenningen en geven graag aan bereid te zijn hieraan mee te werken. Als nieuwe organisatie bouwen wij aan een robuuste dienst met een duidelijke positionering van de bouwtaken. Wij zien goede mogelijkheden om uw verkenning daarbij te betrekken.

Met betrekking tot de kosten geldt dat monitoring en beheersing van de financiële gevolgen van de fusie actief worden opgepakt. De uitgangspunten van een kostenneutrale fusie en een efficiënte organisatie blijven daarbij leidend. Wij houden u graag op de hoogte van de voortgang.